

חוק

החרדה והסיפוק

כשמוסד כמו מועצת העתונות נכשל באינפורמציה, זה דבר חמור. אבל כשמוסד כזה נכשל באינפורמציה הנוגעת לו עצמו, חמור הדבר שבטעמים.

דבר כזה קרה השבוע. הוועד הפועל של מועצת העתונות התכנס ביום הששי לדיון בחוק לשון הרע, פירסם הודעה בת שתי סעיפים:

● הדרה נוכח הצעתה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, למחוק מחוק לשון הרע את הסעיף הנוגע לתום לב.

● סיפוק נוכח החלטת ועדת החוקה לשלול מן המפלגות את הזכות להגנה ב"התאם לחוק לשון הרע.

אך גם החרדה וגם הסיפוק היו משוללים כל בסיס.

מיותר ומגוחך. מאז שהתקבל חוק לשון הרע, בערוב ימיה של הכנסת ה"חמישית, הוא עבר גילגולים רבים. תחת לחץ ועדת-הקהל הוקמה ועדת חקירה ל"עיון מחודש בחוק, בראשות השופט ה"עליון אלפרד ויתקון. הוועדה הגישה מסקנותיה לממשלה, וזו הגישה לכנסת הצעת חוק חדשה. אחר-כך נערך דיון במליאה, והנושא הועבר לוועדת החוקה.

ועדת החוקה קיימה ישיבות רבות בעניין, אך מעולם לא הגישה מועצת העתונות בקשה להעיד בפניה, או לתת את חוות הדעתה המקצועית, או לערער על סעיפים קיימים, או להציע תיקונים. כלום. כאילו אין שום קשר בין החוק לבין העתונות.

כשדרש ה"ח אורי אבנרי להופיע בפני הוועדה, נענה טען את טענותיו והסביר את דעתו. למעשה היה עורך העולם הזה נציגה היחיד של העתונות הישראלית. שום נציג של מוסדות העתונות (לא מועצת העתונות, לא ועדת העורכים של העתונים היומיים ולא אגודת העיתונאים) לא הטריח את עצמו ולא נחרד במשך חודשים ארוכים.

מה שהיה חמור יותר, היתה העובדה כי בשלבים מסויימים של דיוני הוועדה, רמזו כמה מחבריה לאנשי מועצת העתונות שי כדאי להם לבוא ולהעיד. אבל גם אז לא הטריחו את עצמם לעשות כן.

מועצת העתונות לא רק שבגדה בעצמה, אלא שירקה גם בפני מאות אלפי קוראי העתונות בישראל.

רק השבוע התעוררה לומר את דברה, ואז גילתה כי אינה מתמצאת כלל בעובדות.

● אין זה נכון כי הוועדה מחקה את הסעיף המגן על עיתונאי, אם פירסם את דבריו בתום לב. סעיף כזה לא היה קיים כלל.

אמנם ועדת ויתקון המליצה בשעתו ל"הכניס סעיף כזה לחוק, אבל הממשלה לא קיבלה את המלצה.

תוך כדי עבודתה של ועדת החוקה התברר כי ישנו סיכוי שיוצרך בקירבה רוב ש"ידרוש הכנסת סעיף של "תום לב" לחוק. אך לחצו של ש"המשפטים היה חזק יותר.

אילו הטריוויה את עצמם נציגי מועצת העתונות לבוא לפני הוועדה, קרוב לוודאי שהיו מביאים לנצחון חברי הוועדה שתמכו בסעיף "תום לב", אך מכיוון שלא עשו זאת, גיחכו את עצמם השבוע. כשמחו על הוצאת סעיף שלא הוכנס כלל לחוק.

● אין זה נכון גם שחסינות המפלגות הוצאה מן החוק. גם היא לא היתה קיימת בו.

אמנם בוועדת החוקה היתה מחשבה ב"משך זמן מסוים, כי יש לחסן את המפלגות מפני העתונות, אך חוקא הממשלה היתה זו שויתרה על העניין. לועדה ישנם מספיק סעיפים בחוק המגנים על המפלגות גם כעת, כך שאין צורך בסעיף מיוחד.

כך התברר כי חרדת מועצת העתונות היתה מיותרת, כשם שהבטת הסיפוק שלה היתה מגוחכת.

ראש-הממשלה

על שלושה ועל חמישה

ביום השני השבוע, כשיצא ראש-הממש"לה לוי אשכול לחופשה, דיווח על כך, בין השאר, גם שני הצהרונים. הם עשו זאת בצורה הכאה:

● "מעריב": לוי אשכול יצא היום לחופשה של שלושה ימים.

● "דיעות אחרונות": ראש-הממ"לה לוי אשכול יצא היום לחופשה של חמישה ימים.

מירה קהרה ביצפון?

כבר היו קרבות אוויר בגבול הסורי, וכבר טובעה ספינה מויינת בכינרת. צנחנים ויחידות רגלים כבר כבשו עמדות מבוצרות. אבל זו הפעם הראשונה שבגזירה זו נערך קרב טנקים.

מדוע? יכולות להיות שתי השערות: ● כדי לשמור על אינטרסים מקומיים, של עיבוד אדמות באזורים המפורזים; ● מתוך חישובים של פוליטיקה גבוהה, הקשורה באינטרסים של המעצמות הגדולות, או בבקיעות כמו הפסקת הורמת הנפט מ"עיראק.

כדאי לבחון את השתיים. ★ ★ ★ "שטח ישראל טהור"

בייחוד האזורים המפורזים אינה חדשה. היא צצה עוד לפני שנחתם הסכם שביתת-הנשק, על גבעה 272, ליד גשר בנות-יעקב. מסביר מיסמך רשמי של משרד החוץ:

במשך המשאומתן על הסכם שביתת-הנשק בין ישראל וסוריה, באביב 1949, ה"הירה ממשלת ישראל, כי תנאי בלייטבור הוא, שהסורים יפנו את כל כוחותיהם ו"נציגיהם האזרחיים שממערב לגבול הגני"לאומי. ישראל הסכימה, לעומת זאת, לא להכניס כוחות צבאיים לאותם שטחים ש"יפנו — ואשר ייפכו, עליידי כך, לאזורים מפורזים.

אבל בכך לא נדרשה ישראל לותר — והיא בשום אופן לא ויתרה — על זכותה המלאה לנהל ולפתח את האזורים המפורזים. פרט לסייג זה, אין מעמדם של אזורים אלה שונה ממעמד שאר חלקי המדינה.

אלא שבתוך האזורים האלה ישבו ערבים פלסטיניים. אילו היה הסכם שביתת-הנשק מתפתח להסדר של שלום, ייתכן שערבים אלה היו רואים את עצמם ברצון כאזרחים ישראלים, ומצבם היה דומה למצב ערביי המשולש או הגליל. אך היחסים עם סוריה החריפו בהתכבדה. נוסף לזאת, אזורים אלה הם בעלי חשיבות מבררית לגבי מ"פעלים כמו ייבוש החולה, המוביל הארצי, מ"פעלי חשמל ענקיים לתחיד לבוא.

לכן היתה ממשלת ישראל רגישה מאוד לכל הקשור באזורים אלה. כך, למשל, כי אשר טענו הסורים כי בעיות האזורים ה"מפורזים שייכות לתחום פעולתה של ועדת שביתת-הנשק המעורבת, כמו כל יתר כ"ע יות שביתת-הנשק, דחתה ישראל את טענתה בתוקף. עמדתה: האזורים המפורזים הם שטח ישראלי לכל דבר, ואין לוועדה — בה יושבים נציגים סוריים — כל סמכות לה"ערב בנעשה בהם.

אם בכלל — יכול רק יו"ר הוועדה, שהוא נציג הארצי, לעסוק בדברים אלה. בגלל עמדה זו, שוחקה למעשה הוועדה המשותפת מאז 1951, ולא הופעלה מחדש, למרות דרישותיה של מועצת הבטחון.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

תגובת הסורים היתה חריפה ונוקשה הר"בה יותר ממה שהיה בעבר. הפירוט הרשמי:

● ב-28 בדצמבר הוטמן מוקש נגד רכב מטיפוס טרק 2 בריטי, בדרך הפטרולים באזור דן, בה עובר סיור מדי יום.

● ב-29 בדצמבר הוטמן אותו סוג של מוקש באותה דרך, כ-200 מטרים מערבה למקום המיקוש הקודם.

● ב-30 בדצמבר נפתחה אש מקלעים מהמוצב הסורי עמרת עזאל-דין לעבר טרקי-טורים של משק האון, שעבדו בחלקות בהן לא היו אף פעם יריות בעבר.

● ב-1 בינואר נפתחה אש מקלעים מחדש מאותו מוצב, לעבר טרקטורי האון שעבדו באותן חלקות.

● ב-2 בינואר ירה טנק מאזור חירבת דיקא 22 פגזים, לעבר עמדה ישראלית, כ"שלושה קילומטרים צפונית לאלמגור. חייל אחד נפצע קל.

● ב-3 בינואר ירה מוצב דרבשיה ה"סורי פעמיים לעבר סיור רגלי שיגרת של צה"ל.

● ב-4 בינואר ירו שני חיילים סוריים, שעברו את הגבול באזור עין-גב, לעבר שני חברי המשק שהיו בשדותיהם.

● ב-5 בינואר בערב נורו מספר יריות באזור אשמורה.

● ב-6 בינואר, בשעה 10.10 בבוקר, ירה מוצב תחאפיק שישה פגזי-טנק לעבר טרקטור של תל-קציר, בחלקת הסלק, בה לא נורו אף פעם יריות בעבר. משלא פגע, פתח באש מקלעים כבדים לעבר הטרקטוריסט, כדי למנוע ממנו תפיסת מחסה.

● באותו יום, משעה 11.40 ועד 13.40, ירו לסרוגין שלושה טנקים סוריים מאזור חירבת דיקא, לעבר עמדות ישראליות צפון-ית לאלמגור. הטנקים ירו 31 פגזים.

ביום השני האחרון התנהל בין שריון סורי על הרכסים, לבין שריון של צה"ל, בשטח הנמוך יותר, מדרום לכינרת. העשן מראה את התפוצצות הפגזים הישראליים, סביב שלושה טנקים סורים. אחד מהם נפגע. שני טנקים, שהתבצרו בתוך הכפר תחאפיק, נפגעו והועלו באש על ידי פגזי צה"ל.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

כך הפך שטח זה, שהוא פורה ואסטרטגי במיוחד, לשטח-הפקר, כששני הצדדים אינם מצליחים לעבד אותו, ומפריעים זה לזה לזו בו. כי זהו אחד האזורים המועטים לאורך גבול זה, בו יש שליטה מצויינת לשני הצדדים על הקרקע שבתוך.

הוחלט לממש גם שם את השאיפה הישראלי של שלטון פיוזי עד לקו הגבול הביני-לאומי.

איכרים ערביים. אלה, מצידם, "אחוזו ב"אמצעים" נגד איכרים ישראלים, כאשר ניסו לעבד את האדמה.

הסורי למד משהו

היידוש היה הפעלת טנקים נגד מ"רות בתוך שטח ישראלי. אך יש עוד תופעה הראויה לציון: פיזור התגובה לכל אורך הגיזורה. זה העיד, כי הפיקוד בחזית זו מוצא בידי מפקד בעל מעוף, המסוגל להפעיל את כל יחידותיו במערכה מתואמת. גם השימוש בטנקים הוכיח שהמפקד ה"סורי למד משהו. קרו מיקרים בעבר, שה"צבא הסורי הפעיל טנקים בגיזורה זו. אולם היו אלה תמיד טנקים שהתחפרו בעמדות סטטיות, ואשר שקי-חול הוערמו סביבם כדי להגן עליהם. בצורה זו הפכו להיות תותחים רגילים, איבדו את יתרונם העיקרי: הניידות. הפעם הופעלו הטנקים כטנקים. הם תפסו עמדה, ירו כמה פגזים לעבר מטרה מסו-